

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.017/2022/3.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Stelzel Ügyvédi Iroda (felp. képv. címe; ügyintéző: dr. Stelzel Viktor ügyvéd) által képviselt **Felperes neve** (felp. címe) felperesnek, a Bálintfy és Társai Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő; ügyintéző: képviselői ügyvéd) által képviselt **alperes.** (alp. címe) **alperes** ellen munkaszerződéstől való elállás jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 23.M.71.667/2020/13. számú ítélete ellen, a felperes által 15. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében a nyereségyüt miatti kártérítést elutasító részében helybenhagyja, az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés tekintetében megváltoztatja és annak összegét 5.985.000 (ötmillió-kilencszáznyolcvanötezer) forintba felemeli.

A másodfokú bíróság a perköltségre vonatkozó rendelkezést megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 270.550.- (kettőszázhetvenezer-ötszázötven) forint és ÁFA elsőfokú perköltséget, valamint az állam javára – külön felhívásra – 360.881.- (háromszázhatvanezer-nyolcszáznyolcvanegy) forint eljárási illetéket.

A másodfokú bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 121.680 (százhuszonegyezer-hatszáznyolcvan) forint és ÁFA másodfokú perköltséget, valamint az állam javára – külön felhívásra – 438.210 (négy százharmincnyolcezer-kettőszázötven) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] 2014. november 10-én az alperes HR igazgatója e-mailben állásajánlatot tett a felperes részére havi 750.000 forint munkabér juttatása mellett értékesítési igazgató munkakör betöltésére december 1-jei munkakezdés megjelölésével. A felperes a válasz e-mailben az állásajánlatot még ugyanezen a napon elfogadta. 2014. november 11-én a HR részleg felhívta a felperes figyelmét, hogy a munkába lépés feltétele az orvosi alkalmassági vizsgálat elvégzése, az erkölcsi bizonyítvány csatolása, továbbá tájékoztatta arról, hogy az első munkában töltött napon a munkáltató által előírt kötelező tréningen kell részt vennie.

[2] A felperes 2014. november 25-én tudomást szerzett arról, hogy egy nyereményjátékon külföldi utazást nyert. A repülőgép 2014. november 28-án indult Fővárosból és külföldről november 30-án 21 óra 40 perckor indult vissza, de az átszállások miatt a felperes december 1-jén délután érkezett volna meg fővárosba. A felperes erre figyelemmel kérte az alperestől a munkába lépés napjának megváltoztatását 2014. december 2. napjára.

[3] Az alperes HR vezetője a felperes javaslatára közölte, hogy eláll a korábban tett ajánlattól és nem kívánja őt alkalmazni. A felperes még ugyanezen a napon e-mailben jelezte a HR igazgatónak, hogy lemondta az utazás lehetőségét és a korábbi megegyezés szerint 2014. december 1-jén kezdeni szeretne.

Kereset és ellenkérelem

[4] A felperes végső keresetében az alperest 5.985.000.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai megfizetésére kérte kötelezni. Az állásinterjúkra történő utazás költségeként 29.689.- forintot követelt, míg a 2014. december 1-jei munkakezdés miatt visszautasított nyereményút folytán 600.000.- forint kár megfizetését kérte.

[5] Hivatkozásképpen előadta, hogy az alperes jogellenesen állt el a munkaszerződéstől, ennek folytán kára keletkezett. Ha az alperes nem áll el jogellenesen a munkaviszonytól, akkor a felperes a munkavégzés alapján folyamatos jövedelemben részesült volna, így azonban az alperesi jogellenes elállás miatt elesett a havi rendszeres bevételétől. Kérte értékelni azt is, hogy a felperes egy másik állásajánlatot utasított vissza az alperesi munkavégzés lehetősége miatt és ebből a másik munkaviszonyból is nyilvánvaló jövedelme származhatott volna.

[6] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását arra hivatkozással, hogy a felek között nem jött létre munkaviszony, a kár összege nem bizonyított, a próbaidő alatt a

munkaviszony indokolás nélkül azonnali hatállyal megszüntethető lett volna, egyébiránt a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének.

[7] Az alperes állította, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének az elvárt mértékben nem tett eleget, álláskeresői járadékot nem vett igénybe, álláskeresőkénti nyilvántartásba vételére csak 2015. szeptember 21. napján került sor, előtte tíz hónapig a felperes ezt elmulasztotta. 2015. első félévében minimális lépéseket tett álláskereső ügyében. Több olyan kimaradó időszak is van, amikor a felperes semmilyen aktivitást nem mutatott. A becsatolt hirdetésekkel kapcsolatban kifogásolta, hogy semmilyen információ nem áll rendelkezésre, azaz nem tudni, hogy a felperes időben vagy már késve küldte el az önéletrajzát, a hivatkozott hirdetések egyáltalán létező hirdetések voltak-e. „Felvetődik az a kérdés, hogy a közösségi oldal használata során a felperes eleget tett-e a kárenyhítési kötelezettségének, illetve, hogy az álláskeresőnek kizárólag a közösségi oldal közösségi oldal használata az egyetlen módja. Vitatta a felperes azon nyilatkozatát, hogy részt vett volna állásbörzéken. Állította, hogy a felperes a perbeli időszakban a 2015. évi nemzetgazdasági átlagkereset kétszeresét minimálisan elérhette volna értékesítő pozícióban, vezetőként pedig ennek a háromszorosát is. Nem elképzelhető az, hogy valaki 2015-ben és ezt követően Nyugat-Magyarországon vagy Budapesten vezetői tapasztalattal és felsőfokú angol nyelvtudással egyáltalán semmilyen állásban nem tud elhelyezkedni. Amennyiben mégis így van, annak az az oka, hogy nem tett semmit annak érdekében, hogy elhelyezkedjen.

[8] Hivatkozott arra, hogy az alperes különös méltánylást érdemlő körülmények miatt a kártérítés alól mentesítendő. A rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények között több is fennáll, így ezek között az, hogy jogellenes elállás esetén a jogsértés súlya csekély, hiszen a munkaviszony, ha létrejön, akár a próbaidő első napján, indokolás és fizetési kötelezettség nélkül jogszerűen megszüntethető lett volna. További indok a felperes vagyoni helyzete, mivel ingatlant értékesített, munkát keresni nem igyekezett. Mindez nem indokolja, hogy jelentősebb összegű kártérítésben részesüljön, a kártérítés követelt összegben történő megítélése azt az állapotot idézné elő, hogy az alperes több milliós összeget fizetne egy, még a próbaidő előtt megszűnt olyan munkaviszonnyal összefüggésben, ahol a felperes munkát egy pillanatig sem végzett. Az alperes a 600.000- forint kárigény vonatkozásban előadta, hogy az igény elévült.

[9] A felperes a 2020. május 25-i előkészítő iratában nyilatkozott, hogy 2014. november 27. napját követően nem részesült álláskeresői járadékban, melynek oka az volt, hogy a járadék folyósításának törvényi feltételei nem álltak fenn: nem rendelkezett az alperessel kötött munkaszerződés jogellenes megszüntetését megelőző időszakban kellő napi munkaviszonnyal. Előadta, hogy számos állásinterjún és állásbörzén részt vett, folyamatosan állást keresett, melynek igazolására okiratokat csatolt. A felperes a kárenyhítés körében hivatkozott a Kúria EBH2010.2129. számú döntésére, amely kimondja, hogy a kárenyhítési kötelezettség kizárólag a károsodás időpontjára vonatkozóan értelmezhető, a károsulti kötelezettség körébe általában nem tartozik bele a kárának bekövetkezése után a kár megszüntetésére való törekvés. A felperes hivatkozott arra is, hogy a felperestől nem elvárható, hogy a képzettségének, képességeinek és vagy tapasztalatának nem megfelelő állást vállaljon el, ez megítélése szerint ellentétes lenne az emberi méltósághoz fűződő alapjoggal.

Pertörténet

[10] Az elsőfokú bíróság 59.M.1799/2017/19. számú ítéletében a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.495/2018/6. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a felek között munkaszerződés jött létre, amelytől az alperes jogellenesen állt el. Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.210/2019/6. számú közbenső ítéletével a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

[11] Azösszecszerűségre folytatódó peres eljárásban a Fővárosi Törvényszék 23.M.70.092/2020/10. számú ítéletével 779.689.- forint kártérítés és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, egyebekben a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.254/2020/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újra tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[12] A másodfokú bíróság a határozatban az elállási jog gyakorlásával összefüggésben utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban Mt.) 15. § (2) bekezdésére, mely szerint a munkaviszonyra vonatkozó szabályban vagy a felek megállapodásában biztosított elállási jog gyakorlása a megállapodást megkötésének időpontjára visszamenőleges – azaz ex tunc – hatállyal megszünteti. A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az irányadó jogszabályi rendelkezések és a bírói gyakorlat szerint az elállás a szerződést felbontja, ennek következtében nem alkalmazhatók a szerződés megszüntetésére vonatkozó jogkövetkezmények. Alapvető különbség a szerződéstől való elállás és a jogviszony megszüntetése között az, hogy az elállás esetén a jogviszony visszamenőlegesen – ex tunc – hatállyal szűnik meg, míg a felmondás, vagy jogviszony megszüntetése a jövőre nézve – ex nunc – hatállyal szünteti meg a jogviszonyt. Elállás esetén a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) irányadó szabályai szerint elsődlegesen az eredeti állapotot kell helyre állítani és a feleknek el kell egymással számolniuk. Az Mt. az elállás kapcsán nem rendeli alkalmazni az Mt. 82., 84. §-át. Az alperes jogellenes elállása folytán jogkövetkezményként és az Mt. 166., 168. § kártérítési szabályai irányadóak.

Az elsőfokú bíróság döntése

[13] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság 498.750.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai, valamint 29.689.- forint utazási költség megfizetésére kötelezte az alperest. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

[14] A határozat indokolása szerint az Mt. 166. § (1) bekezdése szerinti munkáltatói objektív kárfelelősség nem jelent feltétlenül fizetési kötelezettséget a károkozó munkáltató terhére, a károsult munkavállalónak ehhez ugyanis bizonyítania kell a jogellenes elállással okozati összefüggésben állított kára összegét, illetve azt, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. A perben nem volt vitatott, hogy a felperes munkabére havi bruttó 750.000.- forint lett volna. Az sem volt vitatott, hogy az elállás folytán a felperesnek ebből a jogviszonyból jövedelme egyáltalán nem származott. Utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a Kúria az ítéletében rögzítette a felek között létrejött munkaszerződést tartalmát, amely szerint a felek próbaidőt nem kötöttek ki. Mivel a felek a munkaszerződésben próbaidőt nem kötöttek ki, a munkaviszony is próbaidő nélkül indult volna. Ha ezt az alperes meg akarta volna szüntetni, akkor csak az Mt. 69. § (1) bekezdése szerinti harminc napos felmondási idő alkalmazásával járhatott volna el és legkorábban a munkába lépés első napján, azaz 2014. december 1-jén közölhette volna felmondási nyilatkozatát. Jogszerű alperesi eljárás esetén a felperes harminc napra jogosult lett volna a megállapodásuk szerinti munkabérre, azaz havi bruttó 750.000.- forintnak a társadalombiztosítási járulékkal és személyi jövedelemadóval csökkentett összegére. Ezért ezt az összeget az elsőfokú bíróság megítélte. Hangsúlyozta, hogy a harminc napra járó munkabér vonatkozásában a felperest kárenyhítési kötelezettség nem terhelte, mivel amíg valakinek biztosan fennáll a munkaviszonya, addig nem köteles további foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni.

[15] A harminc napot meghaladó, további tizenegy hónapra járó elmaradt munkabér tekintetében a keresetet elutasította arra hivatkozással, hogy a kár összege nem bizonyított. Semmilyen bizonyíték nem áll ugyanis rendelkezésre arra nézve, hogy a felperes a további tizenegy hónapban is dolgozott volna az alperesnél és a megállapodás szerinti munkabért megkapta volna.

[16] Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a felperes 2014. november 25-én az alperes megbízásából részt vett egy szakmai rendezvényen, ahol a teljes nyitvatartási idő alatt jelen volt, piackutatási tevékenységet végzett az alperes részére, az alperes nevében és érdekében tárgyalt a lehetséges szakmai partnerekkel és ezeken a tárgyalásokon az alperes munkavállalójaként mutatkozott be. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy az alperes még a munkaszerződéstől történő elállás előtt benyomást szerezhetett a felperes munkavégzéséről, majd ezt követően döntött úgy, hogy mégsem kívánja őt alkalmazni. „Bár az alperes nem közölte az elállás okát, de a fentiek arra engednek következtetni, hogy az alperesnek már nem állt érdekében a felperes hosszú távú foglalkoztatása”. A jogellenes elállás folytán a tényleges teljesítés még nem történt meg, a munkaviszony a munkaszerződés megkötésével kezdődő passzív létszakaszból még nem lépett át a munkavégzéssel kezdődő aktív létszakaszba. A felperes ezért még nem válhatott az alperesi munkaszervezet részévé, oda nem illeszkedhetett be. Ezért az alperes oldalán ezek sem lehetnek olyan körülmények, amiből a felperes hosszú távú foglalkoztatásához fűződő érdekére lehetne következtetni. Mindezekkel szemben a perben nem volt olyan tény, amely a felperes hosszú távú foglalkoztatását bizonyítaná, ezért a bíróság a további tizenegy hónapra járó munkabér, mint elmaradt vagyoni előny alapján előterjesztett kártérítési igényt elutasította.

[17] Rögzítette, hogy az alperes nem állított olyan különös méltánylást érdemlő körülményt, ami alapján őt az egy hónapra járó munkabér alapján számított kártérítés megfizetése alól mentesíteni lehetne. Nem vitatott tény, hogy az alperes a felperes munkakörére később új munkavállalót alkalmazott 2015. április 20. napjától, akinek a munkabére 1.350.000.- forintban került meghatározásra. Az értékesítés nettó árbevétele (2020-ban 4.265.965.000 forint) és adózás előtti eredménye (411.272.000 forint) sem indokolta a különös méltánylást érdemlő vagyoni körülmény fennálltát, amely a kártérítés alóli mentesítéshez vezethetne.

[18] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemnek megfelelően marasztalta az alperest az állásinterjúra történő utazással felmerült költség vonatkozásában.

[19] Az elsőfokú bíróság az elmaradt nyereményút kapcsán előterjesztett kárigény vonatkozásában megállapította, hogy a kár összege nem bizonyított, a felperes ugyanis nem igazolta, hogy miért és milyen tételekből számította ki a kárát. Emellett a felperes nem hivatkozott arra, hogy a nyereményút pénzbeli ellenértékét bármikor is igényelhetette volna, ezért annak elmaradását még az összeg bizonyítottsága esetén sem lehetne a vagyonában bekövetkezett értékcsökkenésként értékelni. Ezen túl utalt arra, hogy a kárt nem a munkáltató okozta a munkavállalónak, mert az alperesi HR igazgatója tanúvallomása és a becsatolt levelezések alapján az állapítható meg, hogy a felperes előbb tudta azt, hogy az alperes a munkaszerződéstől elállt és csak ezt követően mondta le a nyereményutat, de anélkül, hogy erre az alperes megkérte volna. Az alperes ugyanis az elállás okát nem közölte, csak azt, hogy nem kívánják a felperest alkalmazni. A felperes erre nem kérdezett vissza, hogy az utazás lemondása esetén az alperes visszavonja-e az elállási nyilatkozatát. Mindebből az következik, hogy a nyereményút lemondásával okozott kárt a felperes saját maga okozta magának anélkül, hogy megállapítható lenne, hogy ezt az alperes kérte volna tőle, vagy a károkozáshoz vezető folyamatot az alperes indította volna el.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[20] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek teljes egészében való helytadást, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság ugyan a tényállást a szükséges mértékben felderítette, azonban téves jogi következtetést vont le. A felperes elmaradt vagyoni előnye (munkabére) nem került reparálásra, és az elmulasztott jutalomút, mint a vagyonban bekövetkezett csökkenés sem került megtérítésre. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek mindösszesen egy havi nettó bérének megfelelő összegű kára merülhetett fel. Okszerűtlenül hagyta figyelmen kívül azt a tényt, hogy a felperes több, mint egy évig nem tudott elhelyezkedni a képzettségének, szaktudásának és tapasztalatának megfelelő, illetve ennél alacsonyabb presztízsű munkakörben sem. Az elsőfokú bíróság abból a nem alátámasztott feltételezésből indult ki, hogy az alperes a felperes munkaviszonyát már az első munkanapon felmondással megszüntette volna. Erre

vonatkozó tény, adat, kijelentés és bizonyíték azonban nincs a perben. Épp ellenkezőleg, az újonnan felvett munkavállaló hosszú munkaviszonyából arra lehet következtetni, hogy az alperes hosszan foglalkoztatja a gondosan kiválasztott munkavállalókat. A perben meghallgatott tanúk és a rendelkezésre álló bizonyítékok igazolják, hogy az alperes a felperesnek egy hosszú kiválasztási folyamat végén tett állásajánlatot, így kijelenthető, hogy a felperes volt a megfelelő sales szakember az adott posztra. Önkényes és iratellenes az elsőfokú bíróság azon indokolása, mely szerint azért, mert a felperes egy rendezvényen az alperes kvázi munkavállalójaként vett részt, ennek a körülménynek jelentősége lenne. Sem ilyen előadás, sem bizonyíték erre nézve nem volt, éppen ellenkezőleg, a felperes munkakörében újonnan foglalkoztatott munkavállaló foglalkoztatásának három és fél éves hosszából arra lehet következtetni, hogy az alperesnél kicsi a fluktuáció és a munkavállalók huzamosabb ideig dolgoznak.

[21] Az ítélet teljesen mellőzi azt a felperesi hivatkozást, mely szerint a felperes másik állásajánlatot utasított vissza az alperes ajánlatára figyelemmel, ezen hivatkozás és az annak alátámasztására benyújtott bizonyítékok értékelésére a fenti ítéletben nem került sor és annak sem adta indokát az elsőfokú bíróság, hogy ezt miért mellőzte. Alappal valószínűsíthető, hogy a felperes vagy az alperesnél, vagy pedig a visszautasított harmadik személyű munkáltatónál huzamosabb ideig tartó, egy éven túli munkaviszonyt tölthetett volna be, melyből jelentős munkabér jövedelemre tehetett volna szert. Ez a felperesi oldalon elmaradt vagyoni előnyt igazolt. Teljesen mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a régi Pp. 206. § (3) bekezdésére történő hivatkozást. E jogszabályhely kimondja, hogy a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján nem állapítható meg, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg. Hivatkozott arra, hogy az alperes egyértelműen súlyosan jogellenesen járt el, amikor érdemi indok nélkül jogsértő módon elállt a felperessel kötött munkaszerződéstől. Az alperest objektív felelősség terheli a kár vonatkozásában és kimentési okot sem igazolt. A felperes az alperessel megkötött munkaszerződés miatt olyan állást utasított vissza, amelynek a javadalmazása az alperes ajánlatától alig maradt el, a felperes huzamosabb ideig nem talált munkát, megélhetésének biztosítására még ingatlant is értékesítenie kellett. A felperes minden szükséges és elvárt lépést megtett annak érdekében, hogy munkába tudjon állni és így kárenyhítési kötelezettségének is eleget tett. A visszamondott nyereseményút értéke jelentősnek mondható. Kitért arra, hogy a jogellenes elállás a munkaviszony jogellenes megszüntetése, ezért nincs akadálya annak, hogy jelen ügyben az Mt. 82., 84. §-a kerüljön alkalmazásra.

[22] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helytállóan értékelte és azokból helyes következtetést vont le. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a harminc napon túli további tizenegy hónapra járó elmaradt jövedelem tárgyában a kár összege nem bizonyított. Helyesen hivatkozott a BH1984.401. számú döntésre, amelynek alapján a károsult csak olyan elmaradt vagyoni erény megtérítését követelheti, amelyhez a károkozás hiányában bizonyítottan hozzájutott volna. Az elsőfokú bíróság ítélete a felperes által az alperes részére a munkaviszony megkezdését megelőzően végzett piackutatási tevékenységre vonatkozó tényekből is helyes következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy nem volt bizonyított a felperes hosszú távú foglalkoztatása. A fellebbezés kapcsán utalt arra, hogy nem bizonyított, hogy a felperes az

alperessel megkötött munkaszerződés miatt olyan állást utasított vissza, amelynek javadalmazása az alperes ajánlatától alig maradt el, nem bizonyította, hogy a felperes megtett minden szükséges és elvárt lépést annak érdekében, hogy munkába tudjon állni. Előadta, hogy az alperes indítványozta, hogy a felperes bocsássa rendelkezésre mindazon információkat, dokumentumokat, levelezéseket, melyekből arra lehet következtetni, hogy valóban állást keresett, erre azonban nem került sor. A másodfokú bíróság végzése folytán az Mt. 82-84. § alkalmazásának nem volt helye.

[23] Az elsőfokú bíróság ítélete a nyereményút kapcsán is helyes megállapításokat tartalmazott, helyesen állapította meg, hogy a felperes nem igazolta, hogy miért és milyen tételekből számította ki a kár összegét és nem is hivatkozott arra, hogy a nyereményút pénzbeli értékét bármikor is igényelhette volna. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy e körben a felperes nem bizonyította, hogy a kárt a munkáltató okozta volna.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[24] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nagyobbbrészt alapos.

[25] A másodfokú bíróság a Pp. 253.§ (3) bekezdése szerint eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta, ezért nem érintette a fellebbezés híján jogerőre emelkedett 498.750.- forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés és kamatai, valamint 29.689.- forint utazási költség megfizetésére vonatkozó rendelkezést.

[26] A másodfokú bíróság a tényállást azzal egészíti ki, hogy a felek határozatlan idejű munkaviszonyban állapodtak meg három hónap próbaidők kikötésével. Ezt a felek maguk adták elő egyezően: a felperes úgy nyilatkozott a 23.M.70.092/2020/10. számú jegyzőkönyvben, hogy abban állapodtak meg az alperessel, hogy határozatlan időtartamú munkaviszony jön létre közöttük három hónapos próbaidő kikötésével. Ezt az alperes a tárgyaláson maga is megerősítette. Ugyancsak ezt igazolja a felperes által 2014. november 27-én írt levél is, mely szerint „remélem, hogy a próbaidő alatt és után is be tudom bizonyítani vezetői alkalmasságomat”. Önmagában az, hogy a jogerős közbenső ítélet, melyet a Kúria is hatályban fenntartott, a próbaidő vonatkozásában megállapításokat nem tesz, nem jelenti azt, hogy a perben előkerülő újabb bizonyítékok alapján ennek tényét nem lehetne megállapítani. A felek a próbaidőben szóban állapodtak meg, de az a bírói gyakorlat szerint érvényes megállapodás (BH2020. 310.).

[27] A másodfokú bíróság a tényállást kiegészíti azzal is, hogy az alperes a felperes munkakörében 2015. április 20-án létesített munkaviszonyt Karsai Tiborral 1.350.000 forintos havi alapbérrel, akit 2018. májusáig foglalkoztatott. A felperes 2017. március 24. napján létesített új munkaviszonyt.

[28] Az Mt. 15. § (2) bekezdése szerint a munkaviszonyra vonatkozó szabályban vagy a felek megállapodásában biztosított elállási jog gyakorlása a megállapodást a megkötésének időpontjára visszamenőleges hatállyal megszünteti. Az Mt. 49. § (1)-(2) bekezdései szerint a felek a munkaszerződés megkötése és a munkaviszony kezdetének napja közötti időszakban nem tanúsíthatnak olyan magatartást, amely a munkaviszony létrejöttét megghiúsítaná. Az (1) bekezdésben meghatározott tartam alatt a munkaszerződéstől bármelyik fél elállhat, ha a munkaszerződés megkötését követően körülményeiben olyan lényeges változás következik be, amely a munkaviszony teljesítését lehetetlenné tenné vagy aránytalan sérelemmel járna. A törvény indokolása felhívja a figyelmet arra, hogy e kötelezettség megsértése esetén külön jogkövetkezményt a 49. § (1) bekezdése nem tartalmaz, a sérelmet szenvedett fél kérheti a munkaviszony létrejöttének megállapítását, de kártérítési igénnyel is élhet. Jogszerű elállás esetén tehát a létrejött munkaszerződés ex tunc hatállyal megszűnik, a felek kötelesek a szerződés létesítése során felmerült költségeikkel elszámolni egymás irányában. Jelen perben a jogerős közbenső ítélet megállapította, hogy az alperes jogellenes állt el a munkaszerződéstől, melyért kártérítési felelősséggel tartozik.

[29] Az Mt. 166. § (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.

[30] Az Mt. 177. §-a a kár megtérítésére egyebekben a Ptk. 6:518-534. §-a szabályait rendeli alkalmazni. A 6:522. § (1) bekezdése előírja, hogy a károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni. A (2) bekezdés szerint a teljes kártérítés körében a károkozó köteles megtéríteni

- a) a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést
- b) az elmaradt vagyoni előnyt, és
- c) a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költséget.

A (3) bekezdés szerint a kártérítést csökkenteni kell a károsultnak a károkozásból származó vagyoni előnyével, kivéve, ha ez az eset körülményeire tekintettel nem indokolt. A bírói gyakorlat szerint elmaradt vagyoni előny vagy elmaradt haszon, ha a károsult vagyonába a megalapozottan remélt vagyonrészeknek a bekerülése elmarad, ez lehet jövedelemkiesés, nyereség, illetőleg a vagyon hozadéka az elmaradása. Elmaradt haszonként csak a reális, ellenőrizhető adatokon alapuló igény ítélt meg, a károsult csak olyan elmaradt vagyoni előny megtérítését követelheti, amelyhez károkozás hiányában bizonyítottan hozzájutott volna.

[31] A felperesnek kellett bizonyítani a bekövetkezett kárát és annak mértékét is, valamint a kár és a jogellenes elállás közötti ok-okozati összefüggést.

[32] A másodfokú bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a 600.000.- forint utazási kárigény elévült. Az Mt. 286. § (1) bekezdése szerint a munkajogi igény három év

alatt évül el. A felperes az utazás elmaradása miatt kárát elsőként a 2021. június 18-án kelt keresetmódosításában érvényesítette, így az esetleges kár keletkezésétől (2014. december 1.) három év eltelt, melyet a bíróságnak az Mt. 286.§ (3) bekezdése alapján hivatalból kellett figyelembe venni, de arra az alperes is hivatkozott (2021. szeptember 14-i előkészítő irat). Az Mt. 286.§ (4) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 6:23.§ (1) bekezdése szerint ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az elévült követelést bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság döntése ezen követelés kapcsán érdemben helyes. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a nyereményutazás elmaradása se nem vagyonban beállott értékcsökkenés, se nem elmaradt vagyoni előny. A felperes a nyereményutazás pénzbeni ellenértékét nem kapta volna meg, a becsatolt levelezés szerint mindösszesen 50.000 forint költségtérítésben részesült volna az utazás igénybevétele esetén, melyet számlával lett volna köteles elszámolni. Így valójában nem pénztől, vagyontól, hanem az utazási élménytől esett el. A nyereményutazással kapcsolatban felperesnek kiadása, kifizetése nem volt és jövedelmet sem kapott volna, mindezek alapján alaptalan az utazással kapcsolatban érvényesített kárigénye.

[33] Mindezekre tekintettel e vonatkozásban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[34] A felperes alaptalanul hivatkozott elmaradt jövedelem címén való kára kapcsán a másik, visszautasított állásajánlatra. Egyrészt nem az abban hivatkozott munkabér összeg vonatkozásában terjesztette elő kereseti kérelmét, másrészt pedig a becsatolt levélben 2014. november 15-én arra hivatkozással utasította vissza az állásajánlatot, hogy „egy ilyen pozícióban magasabbak a juttatási elvárásaim, mint amit Önök ajánlottak”. Emellett valóban hivatkozott arra is, hogy „közben kaptam egy jobb ajánlatot egy másik cégtől, amit elfogadtam”. Így nem bizonyított, hogy ezen munkaszerződés az alperessel kötött megállapodás hiányában létrejött volna, hiszen a felek a munkabérben nem állapodtak meg. A 63.M.345/2019/6. számú tárgyalási jegyzőkönyvben az elsőfokú bíróság felhívta a felperest, hogy nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy volt-e a megpályázott állással egyidejűleg olyan pozíció, amelyet visszautasított, és ha volt, akkor nyilatkozzon és igazolja, hogy milyen feltételekkel létesített volna munkaviszonyt. A felperes csak az első feltételt igazolta, hozzátéve, hogy a becsatolt e-mailből is kitűnik, hogy a felperes a nem megfelelő bérezésre is hivatkozott, amikor visszautasította az ajánlatot, így azt nem tudta bizonyítani, hogy milyen feltételekkel létesített volna munkaviszonyt a másik munkáltatóval, a munkabérben meg tudtak volna állapodni és ha igen, milyen összegben. A felperesnek e vonatkozásban tényállítása sem volt.

[35] Alapos azonban a felperes fellebbezése a jogellenes elállás folytán bekövetkező elmaradt jövedelem címén járó kártérítés tekintetében. Az Mt. 15.§ (2) bekezdés szerinti jogkövetkezményt a jogszerű elállás esetén rendeli alkalmazni a jogszabály. Jogellenes elállás esetén az Mt. 29.§ (4) bekezdése alkalmazható, mely szerint az egyoldalú jognyilatkozat érvénytelensége esetén e jognyilatkozatból jogok és kötelezettségek nem származnak, vagyis az elállás a szerződést nem szünteti meg, annak teljesítésére a felek továbbra is kötelesek. Tipikusan ez a jogkövetkezmény érvényesül a versenytilalmi megállapodástól való jogellenes elállás esetén. Emellett a fél választása szerint kérheti a jogellenes elállás jogkövetkezményeként kárának megtérítését is. A perben megállapított tényállás szerint a

felek között határozatlan időre szóló munkaszerződés jött létre 750.000 forintos havi munkabérrel. A határozatlan idejű munkaviszonyra a felek egyező előadást tettek, egyébiránt a határozatlan idő külön megállapodás hiányában a munkaszerződés természetes tartalmi eleme. A munkabér összege a perben nem volt vitás. A felperes a havi 750.000 forint összegű munkabértől az alperes jogellenes elállása folytán esett el, az alperes nem foglalkoztatta és munkabért sem fizetett részére. A felperes ezt követően több mint két év elteltével tudott elhelyezkedni, a másodfokú eljárásban előterjesztett nyilatkozata szerint csak 2017. március 24-ével létesített munkaviszonyt, melynek igazolására jövedelemadó bevallást csatolt. Mindezek bizonyítják a bekövetkezett kárt, annak összegét és az ok-okozati összefüggést is. A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon jogi okfejtésével, hogy csak harminc napig jár a kártérítés. A munkaviszony határozatlan időre létesült 750.000 forintos havi munkabérrel, amelytől a felperes elesett, új munkaviszonyt csak jóval később tudott létesíteni, mindez igazolja a kár összegét. A határozatlan idejű munkaviszony ténye alátámasztja a hosszú távú foglalkoztatást. Ehhez képest az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a munkaviszony valamilyen konkrét okból korábban megszűnt volna. Az alperes azonban ilyen tényállítást nem tett, csak arra hivatkozott, hogy a próbaidő alatt bármikor indokolás nélkül megszüntethette volna a munkaviszonyt, mely egy hipotézis volt, amit a bizonyítás során nem lehet értékelni. Nincs arra vonatkozó tényállítás és adat, hogy a próbaidő alatt bizonyosan megszűnt volna a munkaviszony. Utal arra a másodfokú bíróság, hogy a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményei esetében sem érvényesül eltérő szabály a próbaidős jogviszonyokra, ha a próbaidő alatt történt a jogellenes megszüntetés: elmaradt jövedelem akkor nem illeti meg a felet, ha bizonyítottan megszűnt vagy megszüntetésre került volna a munkaviszonya, ilyen tényt azonban az alperes nem állított és nem bizonyított (BH2007. 200.). Megjegyzést érdemel, hogy a felperes munkakörébe felvett új munkavállaló munkaviszonya is hosszú ideig fennmaradt az alperesnél.

[36] Az elsőfokú bíróság alaptalanul értékelte a felperes terhére a szakmai rendezvényen történő felperesi munkavégzést és abból alaptalanul vont le következtetéseket. E munkavégzést az alperes az elsőfokú eljárásban vitatta, de maga sem hivatkozott olyan körülményekre, ami a felperes alkalmasságát, nem megfelelő munkavégzését igazolták volna. Önmagában a szakmai rendezvényen való megjelenésből nem lehet okszerűen levonni azt a következtetést, hogy harminc nap elteltével megszűnt volna a felperes munkaviszonya, illet az alperes maga sem állított.

[37] Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja folytán nem foglalt állást a kárenyhítési kötelezettség tekintetében. A per ésszerű időben való befejezése érdekében a másodfokú bíróság döntött e kérdésben arra is figyelemmel, hogy a szükséges bizonyítás lefolytatásra került.

[38] Helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy az EBH2010.2129. számú elvi határozatnak nincs köze a jelen per tényállásához, elmaradt munkabér esetében a károsodás fogalmilag a károkozó cselekményt követően havonta jelentkezik, mivel a munkavállaló részére járó munkabért - eltérő megállapodás hiányában - utólag, legalább havonta egy alkalommal kell elszámlolni [Mt. 155.§ (1) bek.]. A kárenyhítési kötelezettséget ezen időszak

tekintetében kell vizsgálni. A kárenyhítési kötelezettséget az Mt. 167.§ (2) bekezdés tételesen tartalmazza.

[39] A felperes okiratokkal igazolta, hogy a jogellenes elállás után több alkalommal is, 2014. decemberében és 2015. januárban is megkereste az alperest, hogy az elállásra vonatkozó döntést változtassa meg. A felperesi megkeresések nem jártak sikerrel. Ezt is szükséges volt értékelni a felperes kárenyhítése körében. Ezt követően a felperes nagy számú állásra jelentkezést csatolt, melyek igazolják, hogy a felperes 2014. decemberétől folyamatosan állást keresett és számos helyre elküldte jelentkezését, melyekről visszazagazoló e-mail is rendelkezésre áll. Emellett a felperes az állásbörzén való megjelenését is igazolta regisztrációs számmal, valamint azt, hogy 2015. szeptember 21-től állásskeresőként nyilvántartott, bár ellátásban nem részesült. A felperes a képzettségének, végzettségének, munkakörének megfelelő internetes fórumot, a közösségi oldal-t használta álláskeresésre, mely ilyen munkakörökben szokásos módja az álláskeresésnek, az alperes annak indokát nem adta, hogy ez nem lett volna megfelelő módja az új munkahely keresésének. A munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei egyes kérdéseiről szóló 6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 7. pontja szerint a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségével kapcsolatban a bizonyítás a munkáltatót, mint károkozót terheli. Az alperes nem igazolta, hogy lett volna olyan más, értékesítő munkakör, ahol a felperes el tudott volna helyezkedni az általa állított munkabérrel. Önmagában az igazolt kárenyhítési erőfeszítések eredménytelensége nem bizonyít mulasztást.

[40] Az alperes az ingatlan értékesítésére vonatkozó hirdetés becsatolását is kérte, de ez nem tekinthető megtérült jövedelemnek, hiszen annak tárgya más. Az elmaradt jövedelem a perben a felperes munkaerejéhez kapcsolódik, a felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy az ingatlan értékesítésére azért került sor, hogy jövedelmet szerezzen, de annak ellenében átengedte az ingatlanát. Az Mt. 172. § (1) bekezdése kógens módon meghatározza, hogy a kártérítés összegének számításánál milyen tételeket kell levonni, ezek között az ingatlan értékesítése nem szerepel.

[41] A kárenyhítési kötelezettség tekintetében a felperes indítványozta tanú2 tanúkénti meghallgatását, melyről az elsőfokú bíróság elmulasztott rendelkezni. A tanú meghallgatása szükségtelen volt: a felperes nagy terjedelmű okirati bizonyítással igazolta, hogy folyamatosan és nagy számban jelentkezett állásokra. Ezen túl a tanúbizonyítási indítvány konkrétan nem jelölte meg, hogy azzal a felperes mely tényt kíván bizonyítani.

[42] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kártérítés mérséklésének nem álltak fenn a jogszabályi feltételei. Az Mt. 167.§ (3) bekezdése szerint a bíróság a munkáltatót rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények alapján a kártérítés alól részben mentesítheti, ennek során különösen a felek vagyoni helyzetét, a jogsértés súlyát, a kártérítés teljesítésének következményeit értékeli. A másodfokú bíróság szerint az alperes nem adott elő és nem is bizonyított olyan körülményeket, amelyek a kártérítés alóli részbeni mentesítést indokolnák. Az alperes hivatkozásával szemben a jogsértés – a jogellenes elállás – súlya nem volt csekély, és annak következményei is jelentősek voltak. Sem a felek vagyoni helyzete, és

ezek között az alperes nettó árbevétele és adózás előtti eredménye, sem egyéb tények, körülmények nem indokolták a kártérítés alóli részbeni mentesítést.

[43] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a kártérítés összegét 5.985.000 forintra felemelte.

[44] A pertárgy értéke az elsőfokú eljárásban - figyelemmel a felperes 2019. május 17-i keresetmódosítására is - 7.335.000.- forint + 600.000.- forint + 29.689.- forint összesen 7.964.689.- forint. Ebből a felperes pernyertes lett 29.689.- forint + 5.985.000.- forint tekintetében, azaz összesen 6.014.689.- forint vonatkozásában. Ez 75%-os pernyertességet jelent a felperes javára.

[45] A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 6.Mf.680.336/2016/4. számú végzésében 95.250 forint, a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.254/2020/8. számú végzésével 47.625.- forint másodfokú perköltséget határozott meg. A felperes elsőfokú perköltségének összege így 398.234.- forint $(7.964.689.- \text{ forint} \times 0,05) + 95.250 \text{ forint} + 47.625.- \text{ forint}$, azaz 541.109.- forint 75%-a, azaz 405.832.- forint. Az alperest az 541.109.- forint összegű perköltség 25%-a illeti meg 135.277.- forint összegben. Így a másodfokú bíróság a Pp. 78 (1) bek. és 81. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes részére 270.550.- forint elsőfokú perköltség megfizetésére. A felperes személyes költségmentességre jogosult, az alperes a pervesztes rész tekintetében köteles az eljárási illeték megfizetésére. Így az alperes 360.881.- forint eljárási illeték megfizetésére köteles.

Záró rész

[46] A másodfokú eljárás pertárgyértéke 6.086.250.- forint volt. Ebből a felperes 5.486.250.- forint összegben volt pernyertes, ami 90%-os pernyertességet jelent, ezért a felperes jogosult 136.900.- forint másodfokú perköltségre $(6.086.250 \times 0,05 \div 2 \times 0,9)$, az alperes pedig 15.216.- forint másodfokú perköltségre, így a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 81.§ (1) bekezdése alapján az alperes 121.680.- forint másodfokú perköltség megfizetésére köteles. Az alperes a pervesztessége arányában 438.210.- forint fellebbezési illeték megfizetésére is köteles. Az illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46.§ (1) bekezdésén alapul.

[47] A felperes személyes költségmentességben részesült, ezért a pervesztes rész tekintetében fellebbezési illeték fizetésére nem köteles, azt helyette az állam viseli.

[48] Az ítélet elleni fellebbezés a Pp. 233. §-a kizárja.

Budapest, 2022. február 15.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. KulicityMária s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.
bíró